

ABAU
CONVOCATORIA DE SETEMBRO
Ano 2018
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

OPCIÓN A

Definición do termo **Antigo Réxime** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -sistema político e socioeconómico propio dos séculos XVI ao XVIII
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais(ademais do esixido para o aprobado, criterio que se mantén en todas as rúbricas): -denominación utilizada polos historiadores para referirse á época moderna -baseábase nunha economía de base agraria -caracterizábase por unha sociedade de carácter estamental Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -a monarquía absoluta era a forma predominante de goberno -a denominación foi utilizada polos revolucionarios franceses para referirse á monarquía de Luís XVI -foi o modelo político e socioeconómico que entrou en crise coa Revolución Francesa Redacción: correcta e ben exposta.

Definición do termo **cantonalismo** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta

Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -insurrección que tivo lugar durante a Primeira República -o seu obxectivo era implantar unha república federal -o proceso debía facerse “dende abaixo”, mediante a proclamación da soberanía das unidades territoriais inferiores, os cantóns
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -os focos de insurrección cantonalista xurdiron en Levante (Cartaxena) e Andalucía -o movemento desenvolveuse durante o goberno de Pi i Margall, republicano federal moderado -o movemento provocou a división dos republicanos federais en cantonalistas e moderados ou transixentes, partidarios da reorganización do Estado mediante unhas Cortes constituíntes Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -o movemento tivo lugar entre 1873 e 1874 -o fracaso da política de Pi y Margall provoca a caída do seu goberno e a represión da rebelión polo exército -os cantonalistas tamén defendían outras reformas, como a supresión de consumos e quintas ou o reparto da terra Redacción: correcta e ben exposta.

Definición do termo **Directorio Militar(ata 0,5 puntos)**

Suspense (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspense (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -primeira etapa da Ditadura de Primo de Rivera -caracterizada por un goberno integrado exclusivamente por militares
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -goberno formado tras o golpe de estado de 1923, durante o reinado de Afonso XIII -O Directorio militar estaba presidido polo xeneral Miguel Primo de Rivera -governou por decreto, tras a clausura das Cortes -entre os seus principais obxectivos estaba poñer fin á guerra de Marrocos Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -o Directorio estaba datado entre 1923 e 1925 -o goberno caracterizouse pola restrición de dereitos e liberdades e a represión do movemento obreiro -puxo fin á guerra de Marrocos mediante o desembarco de Alhucemas en 1925

	Redacción: correcta e ben exposta.
--	---

Definición do termo **Sección Feminina (ata 0,5 puntos)**

Suspenseo (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Suspenseo (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -rama feminina da FET das Xons -organización destinada a integrar ás mulleres, desde a xuventude, no ideario do réxime -desenvolveu un modelo ideal de mulleres como esposas e nais, sometidas á tutela dos varóns
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -organización dirixida por Pilar Primo de Rivera, irmá do fundador da Falanxe -desenvolveu os seus obxectivos mediante programas de Iniciación ao Fogar e Educación Física en escolas e campamentos de verán -funcionou durante corenta anos, e foi disolvida na transición Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -foi fundada en 1934 -controlou o Servizo Social da Muller, os traballos sociais que debían realizar obrigatoriamente todas as mulleres españolas -impulsou obradoiros e publicacións destinadas a facilitar o adoutramento feminino -desapareceu en 1977 Redacción: correcta e ben exposta.

Pregunta a desenvolver: **Os principios básicos do ideario ilustrado** (ata 3 puntos)

Suspenseo (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenseo (0,9-1,2)	Resposta confusa, que revela a incompreensión do problema presentado. Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos.
Aprobado (1,5-1,8)	Resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -a preeminencia outorgada polos ilustrados á razón fronte a tradición e as ideas preconcebidas -o desenvolvemento dun novo ideal humano, baseado na busca da felicidade -a importancia outorgada á educación como mecanismo para acadar os obxectivos de progreso -a oposición á Igrexa e os seus privilexios -a crítica ao absolutismo monárquico

	-a crítica aos privilexios sociais, sen cuestionar a orde social
Notable (2,1-2,4)	Resposta que demostra o coñecemento do tema: -ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explícase con certa profundidade polo menos un dos aspectos referenciados Redacción: correcta.
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións, que demostra capacidade de expresión: -explícanse con certa profundidade polo menos dúas das cuestións referenciadas Redacción: correcta, que demostra capacidade argumentativa, dominio do vocabulario e capacidade de síntese.

Pregunta a desenvolver: **A Primeira República (proxecto de constitución federal e cantonalismo)** (ata 3 puntos)

Suspense (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspense (0,9-1,2)	Resposta confusa, que revela a incompreensión do problema presentado. Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos.
Aprobado (1,5-1,8)	Resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -a proclamación da Primeira República tras a abdicación de Amadeo de Saboia -a diversidade de proxectos políticos entre federais e radicais -os obxectivos do goberno de Pi y Margall -a elaboración do proxecto de Constitución federal -os grandes conflitos dos período: o levantamento cantonal
Notable (2,1-2,4)	Resposta que demostra o coñecemento do tema: -explícase cunha certa profundidade polo menos unha das cuestións referenciadas Redacción: correcta.
Sobresaliente (2,7-3)	-Resposta con precisións e aclaracións, que demostra capacidade de expresión: -explícanse cunha certa profundidade polo menos dúas das cuestións referenciadas Redacción: correcta, que demostra capacidade argumentativa, dominio do vocabulario e capacidade de síntese.

Composición histórica: **Os principais sectores industriais e o papel do ferrocarril na España do século XIX** (ata 5 puntos):

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5) Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, preséntase como a resposta a unha pregunta teórica (2)

<p>Aprobado (2,5-3)</p>	<p>Contidos: Referencia básica ás características da industria na España do s.XIX: -o desenvolvemento da industria algodoeira catalá e os avances do maquinismo -a expansión da siderurxia e o predominio da industria vasca -a construción do ferrocarril e os seus obxectivos (favorecer o desenvolvemento dun mercado nacional, fomento doutras actividades económicas) Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción.</p>
<p>Notable (3,5-4)</p>	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado): -explicar os factores que favoreceron a industria téxtil catalá (a tradición manufactureira, a existencia de capitais e dunha clase empresarial moi activa, o proteccionismo) -explicar os cambios na xeografía siderúrxica (os inicios en Málaga, o crecemento da industria asturiana polo uso da hulla e a expansión da biscaíña) -explicar o proceso de construción (as primeiras liñas, a importancia da Lei Xeral de Ferrocarrís de 1855, a introdución de capital estranxeiro) Uso dos documentos. A resposta analiza parte do contido dos documentos: o predominio de Cataluña no panorama industrial español e a importancia da mecanización (doc. 1), o crecemento da produción siderúrxica a partir dos anos 80, a perda de peso da industria andaluza e o crecemento da vasca (doc. 2), as expectativas creadas polas primeiras liñas ferroviarias (doc. 3). Redacción: correcta.</p>
<p>Sobresaliente (4,5-5)</p>	<p>Contidos (ademais do esixido para o aprobado e o notable): -referencia a outras industrias téxtils (seda, liño) -referencias ás vinculacións existentes entre a siderurxia e as actividades mineiras -referencia ás características da rede ferroviaria española (rede radial, ancho de vía) -valoración xeral da problemática analizada Uso dos documentos: -a resposta ten en conta a condición de catalán e coetáneo aos feitos do autor do texto (doc. 1) -a resposta afonda na evolución da produción que figura na táboa 2 -a resposta ten en conta a orixe da información (diario conservador) do documento 3 Redacción: correcta e precisa, e texto está ben argumentado.</p>

OPCIÓN B

Definición do termo **Catastro de Ensenada** (ata 0,5 puntos)

Suspenseo (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do termo.
Suspenseo (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta.
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -Avaliación da riqueza da Coroa de Castela feita no reinado de Fernando VI, a instancias do seu ministro, o Marqués da Ensenada
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -o seu obxectivo era a racionalización do sistema fiscal castelán, atendendo á filosofía do reformismo borbónico -na práctica supoñería a implantación da Única Contribución, tributo pensado para substituír as rendas provinciais - Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -constitúe unha fonte de gran valor para o estudo da poboación e a economía castelá da época -as protestas dos grupos privilexiados frustraron a aplicación do proxecto -tivo o seu inicio en 1749 e elaborouse durante varios anos co apoio dos intendentess - Redacción: correcta e ben exposta.

Definición do termo **afrancesados** (ata 0,5 puntos)

Suspenseo (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto.
Suspenseo (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta.
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -españóis que apoiaban o goberno de Xosé I Bonaparte -eran un grupo reducido, na súa maior parte pertencente ás elites socio-políticas e culturais do país
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -pensaban que o novo goberno era o único medio para lograr a renovación e o cambio en España -a derrota e a retirada dos exércitos franceses levou a moitos deles a exiliarse cara a Francia Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -o termo foi utilizado despectivamente polos “patriotas” para resaltar a súa condición dos afrancesados como colaboracionistas cos invasores

	-algúns pasaron do apoio inicial ao monarca francés a un progresivo abandono por medo ás represalias populares ou polos estragos causados polas tropas francesas - Redacción: correcta e ben exposta.
--	---

Definición do termo **Manifiesto de Sandhurst** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do termo.
Suspenso (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta.
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -documento asinado por D. Afonso de Borbón, o futuro Afonso XII, expoñendo as ideas básicas do réxime político da Restauración
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -texto redactado por Antonio Cánovas del Castillo -garantía o funcionamento do sistema político liberal -manifiesto datado en 1874 -asinado na academia militar inglesa de Sandhurst, un dos centros onde se formou durante o seu exilio Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Resposta con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas: -manifiesto de carácter conservador e católico, a orde social -manifiesto datado en decembro de 1874 -tras a súa publicación produciuse o levantamento do xeral Martínez Campos e a proclamación de Afonso XII como novo rei - Redacción: correcta e ben exposta.

Definición do termo **Sindicato Vertical** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto.
Suspenso (0,15-0,2)	Resposta confusa ou incompleta.
Aprobado (0,25-0,3)	Resposta básica: -sindicato único, inspirado e controlado pola Falanxe -integraba todos os traballadores e empresarios do mesmo sector produtivo
Notable (0,35-0,4)	Resposta con algunha destas aclaracións adicionais: -a súa creación supuxo a desaparición dos sindicatos de clase -a súa composición explica que se coñecera como Sindicato Vertical -inspirouse nos réximes fascistas europeos Redacción: correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	Respostas con algunhas precisións a maiores, ben expostas e axustadas:

	<ul style="list-style-type: none"> - a súa afiliación era obrigatoria -oficialmente denominouse Organización Sindical Española -creouse en 1940, pola Lei de Unidade Sindical -disolveuse na transición, durante o goberno de Adolfo Suárez <p>Redacción: correcta e ben exposta.</p>
--	--

Pregunta para desenvolver: **Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos** (ata 3 puntos)

Suspenseo (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta.
Suspenseo (0,9-1,2)	Resposta confusa, que revela a incompreensión do problema presentado. Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos.
Aprobado (1,5-1,8)	<p>Resposta básica que incide nas seguintes cuestións:</p> <ul style="list-style-type: none"> -conxunto de decretos que suprimiron o réxime foral da Coroa de Aragón, as súas institucións e leis propias -foi unha reforma auspiciada polo monarca Filipe V -o seu obxectivo era lograr maior grado de centralización territorial, seguindo o modelo francés -xustificouse polo apoio prestado polos aragoneses a Carlos de Austria durante a Guerra de Sucesión -aplicouse en paralelo ao dominio efectivo dos diferentes reinos da Coroa
Notable (2,1-2,4)	<p>Resposta que demostra o coñecemento do tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> -explícase cunha certa profundidade polo menos unha das cuestións referenciadas <p>Redacción: correcta.</p>
Sobresaliente (2,7-3)	<p>Resposta con precisións e aclaracións, que demostra capacidade de expresión:</p> <ul style="list-style-type: none"> -explícanse cunha certa profundidade polo menos dúas das cuestións referenciadas <p>Redacción: correcta, que demostra capacidade argumentativa, dominio do vocabulario e capacidade de síntese.</p>

Pregunta para desenvolver: **A crise da UCD e o golpe de estado** (ata 3 puntos)

Suspenseo (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta.
Suspenseo (0,9-1,2)	Resposta confusa, que revela a incompreensión do problema presentado. Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos.
Aprobado (1,5-1,8)	<p>Resposta básica que incide nas seguintes cuestións:</p> <ul style="list-style-type: none"> -as dificultades políticas da UCD (diferenzas ideolóxicas internas, dificultades parlamentarias, tensións autonómicas) -o contexto do momento: agravamento da crise económica e a escalada do terrorismo de ETA -os resultados: dimisión de A. Suárez e goberno de Leopoldo Calvo

	Sotelo -o golpe de estado do 23-F (motivacións e protagonistas)
Notable (2,1-2,4)	Resposta que demostra o coñecemento do tema: -explícase cunha certa profundidade polo menos unha das cuestións referenciadas Redacción: correcta.
Sobresaliente (2,7-3)	Resposta con precisións e aclaracións, que demostra capacidade de expresión: -explícanse cunha certa profundidade polo menos dúas das cuestións referenciadas Redacción: correcta, que demostra capacidade argumentativa, dominio do vocabulario e capacidade de síntese.

Composición histórica: **A crise de 1917, os gobernos de concentración e a guerra de Marrocos** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0). A resposta é unha paráfrase dos documentos (1).
Deficiente (1,5-2)	Contidos: Xeneralidades sobre a época (1,5). Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, preséntase como a resposta a unha pregunta teórica (2).
Aprobado (2,5-3)	Contidos: -referencia básica a crise de 1917 e os seus compoñentes principais: crise militar, política e social -a descomposición do sistema de quendas -a quebra do réxime da Restauración tras o desastre de Annual Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción.
Notable (3,5-4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado): -explicar a crise política: a clausura das Cortes e a convocatoria da Asemblea de Parlamentarios polo líder da Liga Rexionalista catalá -sinalar algunha característica da folga xeral de 1917 -explicar algunha das consecuencias sociais e políticas da conflitividade: a expansión do pistolerismo, a descomposición dos partidos dinásticos -referirse a algún aspecto da evolución da guerra de Marrocos: o protectorado español, a guerra no Rif, a derrota de Annual e o seus efectos Uso dos documentos. A resposta analiza parte do contido dos documentos: os obxectivos da Asemblea de Parlamentarios (doc. 1), os protagonistas da folga de agosto de 1917 e as súas peticións (doc. 2), o impacto político da derrota de Annual. Redacción: correcta.
Sobresaliente (4,5-5)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado e o notable): -sinalar a importancia do contexto internacional na xestación da crise (Primeira Guerra Mundial e os seus efectos) -facer referencia a outras vertentes da crise: a crise militar e a creación das Xuntas de Defensa

	<p>-valoración xeral da problemática analizada</p> <p>Uso dos documentos:</p> <ul style="list-style-type: none"> -a resposta afonda na ideoloxía da Asemblea Constituinte (doc. 1) -a resposta ten en conta a autoría do manifesto e a quen vai dirixido (doc. 2) -a resposta ten en conta a orixe do texto (un discurso parlamentario) e a personalidade que o pronuncia (o deputado socialista Indalecio Prieto) <p>Redacción: correcta e precisa, o texto está ben argumentado.</p>
--	---